

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.II.10.043/2024/4.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró
Dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes
cím

A felperes képviselője:
Dr. Gulyás Zoltán ügyvéd
cím1

Az alperes: alperes
cím2

Az alperes képviselője:
Kölcsey-Rieden és Társai Ügyvédi Iroda dr. Kölcsey-Rieden Roland ügyvéd
cím3

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.021/2023/18.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 14.M.70.060/2021/78.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.021/2023/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek – 15 nap alatt – 427.378 (négy százhuszonhétezer-háromszázhetvennyolc) forint és 115.392 (száztizenötezer-háromszázkilencvenkettő) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 1.709.200 (egymillió-hétszázkilencezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség ezen határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperesnél történő elhelyezkedését megelőzően az alperes gazdasági társasághoz tartozó alapító tag, személy² tulajdonában álló cég neve¹-nél állt munkaviszonyban. Utóbb vele és családtagjaival, különösen két gyermekével, személy³nel és személy¹hal jó viszonyt ápolt, a felperes családtagjai is több időt töltöttek velük együtt.

[2] A felek között 2001. augusztus 15-én határozatlan idejű munkaviszony jött létre. A 2005. január 1-től hatályos munkaszerződés szerint felpere munkaköre ügyvezető igazgató, a munkáltatói jogkört felette a taggyűlés megbízásából személy¹ gyakorol. A későbbiek során az alapító két gyermeke is az alperes kft. tagjává vált.

[3] Felek a felperes munkaszerződését 2014. október 9-én módosították, abban egyebek mellett a munkáltatói jogkör gyakorlójaként a taggyűlést jelölték meg, és mellőzték az annak képviselőjében eljárni jogosult személy megnevezését. A munkaszerződés módosítását, valamint az ezt követő munkáltatói intézkedéseket a munkáltatói jogkört gyakorló taggyűlés képviselőjében személy³ tag, - aki egyben a kft. ügyvezetője is volt - írta alá. A felperes túlnyomórészt vele tartotta ezt követően a kapcsolatot.

[4] Az alperes tevékenységébe tartozott az INLET (korábban: Schacht) elnevezésű termék gyártása, amelynek alkotórészét képezte egy a cég neve² által gyártott ventilátor. 2014. év végét megelőzően ezen INLET termékbe beépítendő ventilátort a cég neve³

vásárolta meg és szállította a cég neve² cégtől az alpereshez. A cég neve² cég – a megrendelések volumenére tekintettel – a ventilátorokra egyedi, kedvezményes árat biztosított a cég neve³ részére. Beszerelés után az alperes értékesítette a kész termékeket a cég neve³-nek. A cég neve² cég és az alperes között ebben az időszakban nem volt közvetlenül gazdasági kapcsolat.

[5] A felperes személy⁴ nevű fia 2014. december 2-án megalapította a cég neve⁴ (továbbiakban: cég neve⁴), amelynek cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységei között az alperes cégjegyzékében szereplő tevékenységeket is feltüntették. A cég neve⁴ 2014 és 2019. május 24-e között ténylegesen nem folytatott a cégjegyzékben feltüntetett tevékenységei közül az alperes cégjegyzékében feltüntetettekkel azonos vagy hasonló tevékenységet. Az alperes döntően gyártási, míg a cég neve⁴ jobbra kereskedelmi tevékenységet látott el.

[6] 2014. év végét követően a cég neve³ már nem szállított ventilátorokat az alperesnek, aki ezt követően a cég neve² által gyártott ventilátorokat a cég neve⁴ kereskedelmi tevékenységén keresztül a cég neve⁵-nél (továbbiakban: cég neve⁵) vásárolta meg a cég neve⁴ számára fenntartott kedvezményes ár többszöröséért. Az alperes az általa gyártott INLET elnevezésű termékbe beszerelte a ventilátort, majd a kész termékeket tovább értékesítette a cég neve³ részére.

[7] Az alperes alapító tagjának 2018 évben bekövetkező halálát követően a gazdasági társaság tagja az alapító tag két gyermeke maradt.

[8] 2019. május 9-én belső ellenőrzést rendeltek el, amelynek idejére mentesítették a felperest a munkavégzési kötelezettség alól.

[9] Ezt követően a felperes munkaviszonyát 2019. május 24-én kelt és részére 2019. május 27-én postára adott azonnali hatályú felmondással szüntette meg az alperes a munkaviszonyból származó, részletesen meghatározott lényeges kötelezettségei súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben történő megszegésére hivatkozással.

1. A felperes fia a cég neve⁴ egyedüli tagja és egyben egyedüli vezető tisztségviselője is. A cég neve⁴ cégjegyzéki adatai alapján az alperessel azonos, illetve ahhoz hasonló tevékenységet folytat, így a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 211. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott összeférhetlenségi ok áll fenn, amelyet a felperesnek jelentenie kellett volna. Ezen körülményt 2019. május 9-én tartott személyes meghallgatáson elismerte, így súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megsértette az Mt. 211. § (2) bekezdés c) pontját, illetve az Mt. 6. § (1) (2) bekezdésében rögzítetteket.

2. A felperes – többek között a cég neve⁵ bevonásával – huzamosabb ideig olyan beszerzési, illetve értékesítési struktúra kialakítását, illetve fenntartását nem akadályozta meg, ami a munkáltató jogos gazdasági érdekeit veszélyeztette, illetve veszélyezteti. Ezzel megszegte az Mt. 8. § (1) bekezdését.

3. A felperes a munkáltatóéval azonos, illetve ahhoz hasonló tevékenységet is folytató társaság, azaz a munkáltató versenytársa által gyártott eszköz beszerzésben kívánt közreműködni a munkaviszonya fennállása alatt.

4. A 2019. május 9-én tartott személyes meghallgatáson nem adott át valamennyi, a munkáltató működése szempontjából szükséges jelszót és kódot.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[10] A felperes keresetében 4.380.300 forint felmondási időre járó távolléti díj, 12.711.744 forint végkielégítés és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a munkáltatói intézkedés jogellenes volt. Hivatkozott az Mt. 82. § (3) (4) bekezdésére, valamint a 77. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltakra.

[11] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

[12] Megismételt eljárást követően a Szolnoki Törvényszék 14.M.70.060/2021/78. számú, 81. szám alatt kiegészített, ítéletével az alperest a kereset szerint marasztalta. Rendelkezett a perköltség és illetékfizetési kötelezettségről.

[13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes és az alperes törvényes képviselőjének a személyes meghallgatása, személy⁵ és személy⁴ tanúvallomása, a felperes által csatolt okiratok, fényképfelvételek nem támasztották alá, hogy a felperes bejelentette az alperesnél fia cégalapítását. A bizonyítékok csupán a felek közötti jó családi kapcsolatot támasztották alá, más körülmény bizonyítására nem voltak alkalmasak.

[14] Az igazságügyi könyvszakértő szakvéleményében rögzítette, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok elegendők ahhoz, hogy a cégek tevékenységére vonatkozóan megállapításokat lehessen tenni. Rögzítette, hogy a két cég 2014. – 2019. május 24. közötti időszakban nem azonos és nem is hasonló tevékenységet folytatott.

[15] Az alperes utólagos bizonyítás keretében csatolt egy számlát, amely állítása szerint tartalmazza a végtermékbe beépített ventilátort, továbbá előadta, hogy a végtermék összeszerelésére nem kötött szerződést a cég neve³ és az alperes, továbbá a számla termékleírással együtt bizonyítja, hogy a kérdéses ventilátort a cég neve³-nek a végtermékbe építve értékesítették. Csatolt továbbá egy termékleírást, és a termék beazonosítását segítő dokumentumot azon hivatkozása alátámasztására, hogy az alperes és a cég neve⁴ által forgalmazott termékek azonosak voltak, továbbá e-mail váltást és megrendelést annak bizonyítására, hogy cég neve² közvetlenül az alperesnek szállította a terméket, a cég neve³-nek a cég neve²től beszerzett terméken biztosított kedvezmény, amelyet a cég neve³ az alperesnek szánt, a felperes a cég neve⁴-hez irányított át, ami pedig megvalósítja a konkurencia tevékenységet.

[16] Mindezen utólagos bizonyítás keretében csatolt bizonyítékokat és hivatkozásokat a bíróság azért nem találta meggyőzőnek, mert nem volt alkalmas az azonos vagy hasonló tevékenység alátámasztására, nem volt bizonyíték arra, hogy az alperes által gyártott és értékesített, illetve a cég neve⁴ által értékesített termékek egyezők voltak.

[17] Az azonnali hatályú felmondásban közölt okok valóságának bizonyítása szempontjából irreleváns volt az alperes utólagosan csatolt, a cég neve² részéről eljáró személytől származó nyilatkozat a ventilátorokat vásárló cégekről, tekintettel arra, hogy ezen nyilatkozat az azonnali hatályú felmondás közlésekor az alperes számára rendelkezésre álló információkra nézve adatot nem tartalmazott.

[18] Az elsőfokú bíróság a munkáltatói jogkör gyakorlását tekintve azt állapította meg, hogy személy³ jogviszony megszüntetésre való jogosultságát a taggyűlési határozatok egyértelműen alátámasztották, e körben jogszabálysértés nem volt igazolt.

[19] Az azonnali hatályú felmondás egyes pontjait vizsgálva az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes és a cég neve⁴ nem folytatott az azonnali hatályú felmondás közléséig azonos vagy hasonló tevékenységet, a felperes ezért bejelentési kötelezettségét nem mulasztotta el.

[20] A 2. pontban foglaltak valóságát és okszerűségét sem bizonyította sikerrel az alperes. A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy az azonnali hatályú felmondás ezen indoka nem kellően világos különösen arra tekintettel, hogy többek között a cég neve⁵ bevonását érintő beszerzési, értékesítési struktúra kialakításának, fenntartásának meg nem akadályozását rója felperes terhére, amelyet ugyancsak az indokolás kiterjesztésének kell tekinteni, az pedig nem jogszerű.

[21] Az Mt. 8. § (1) bekezdése szerint a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a munkáltatója jogos érdekeit veszélyeztetné. A bíróság nem tudott következtetést levonni az alperes gazdasági érdekeit veszélyeztető olyan felperesi magatartásra, amely szerint a felperes egy struktúrát eltűrő magatartásából fakadt, továbbá a gazdasági indokolatlanság vizsgálata meghaladja a munkaügyi per kereteit.

[22] Az alperes a felmondás indokolásának 3. és 4. pontjában foglaltakra nem tett perfelvételi nyilatkozatot, így azokat a bíróság a hivatalbóli bizonyítás kizártsága okán nem értékelhette.

[23] Mindebből következően az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a munkáltató jogellenesen szüntette meg azonnali hatályú felmondással a felperes jogviszonyát, így a keresettel érvényesített követelés megalapozott volt.

[24] A Szegedi Ítéletábla Mf.I.40.021/2023/18. számú ítéletével az előfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a keresetet elutasított. Rendelkezett a perköltség és illeték fizetési kötelezettségről.

[25] A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel elsődlegesen a felhívott eljárásjogi szabálysértéseket vizsgálta.

[26] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 381. §-ára és 322. § (2)-(5) bekezdéseire utalva kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság eljárása az üzleti titkot tartalmazó dokumentumok vonatkozásában abban az esetben felelt volna meg az eljárásjogi szabályoknak, ha a titokgazda e körben nyilatkoztatásra került volna, majd pedig az üzleti titok megismerésének megtagadása esetén az így beszerzett vagy becsatolt okiratokat a bizonyítékok köréből kirekesztette volna. Ebben az esetben azonban az abban szereplő adatok és információk a szakértői bizonyítás keretében a szakértő számára sem válhattak volna megismerhetővé, hiszen úgy alapítana rájuk a szakértő megállapításokat, hogy az abban foglaltak valódiságáról az alperes nem győződhetett meg, annak kapcsán érdemi észrevételeket nem terjeszthetett elő.

[27] A másodfokú bíróság szerint ezen lényeges eljárás szabálysértés azonban az ügy érdemi eldöntésére kihatással nem volt.

[28] Az alperes az azonnali hatályú felmondás első pontja szerinti indokát az Mt. 211. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott összeférhetetlenségi ok bejelentési kötelezettségének elmulasztásában, ezáltal pedig az Mt. 6. § (1) (2) bekezdésében foglalt együttműködési kötelezettség, a jóhiszeműség és tisztesség elvének sérelmében jelölte meg. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban ennek kapcsán a másodfokú bíróság iránymutatása alapján azt tette vizsgálódás tárgyává, hogy a cég neve⁴ ténylegesen folytatott-e az alperessel azonos vagy hasonló tevékenységet.

[29] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes még fellebbezésében is több alkalommal a cég neve⁴ közvetítő szerepét hangsúlyozta, amelyet szükségtelen láncolati

elemnek tekint a cég neve² által gyártott ventilátorok és az azok beszerzését végző alperes között a ventilátorok alpereshez juttatásában. Önmagában tehát a felek egyike részéről sem hangzott el olyan tényállítás, hogy a felperes munkaviszonyának fennállása alatt a cég neve⁴ az alperes gazdasági társaság tevékenységével azonos módon végzett volna gyártást. Olyan konkrét tényállítás hiányában, amely az alperes és a cég neve⁴ ténylegesen folytatott gazdasági tevékenysége azonosságát vagy hasonlóságát megalapozta volna, szükségtelen volt további bizonyítás lefolytatása.

[30] A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást az anyagi jogi felülbírálat során akkor érintheti, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíti. A mérlegelés akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállást iratellenes, illetve, ha az elsőfokú bíróság az adott bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre. Abban az esetben, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Nem elégséges azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést.

[31] A tényállás harmadik és negyedik bekezdésével kapcsolatban az alperes nem nevezte meg, melyik bizonyítékot értékelt álláspontja szerint tévesen az elsőfokú bíróság, ezért a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkör nem volt gyakorolható.

[32] Az elsőfokú bíróság helyesen vonta le a rendelkezésre álló adatokból azt a következtetést, hogy a felperes és az alperes korábbi alapítója, személy², valamint családtagjai között az átlagos munkakapcsolatnál jobb viszony alakult ki, önmagában azonban ez nem eredményezheti a felperes bejelentési kötelezettség alóli mentesülését, mint ahogy a felperes gyermekének alperesnél töltött szakmai gyakorlatából sem vonható le ez.

[33] A másodfokú bíróság az anyagi pervezetés folytán kiegészített tényállítások és bizonyítékok alapján azt állapította meg, hogy a felperes 2014. november 24-én a korábbi gyakorlat megváltozását követően maga fordult a cég neve² értékesítési vezetőjéhez, személy⁶oz annak érdekében, hogy a cég neve⁴ mint az alperes üzleti partnere – akiért szavatol – részére a cég neve³-nek biztosított kedvezményes áron történjék meg a ventilátorok átadása, majd ezt követő napon szintén e-mailben nyilatkozott arról, hogy a cég neve⁴ nem kívánja igénybe venni a cég neve³ szállító rendszerét. Így ezen megállapítással szükséges az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítése.

[34] A cég neve⁴ jövőbeli tervei kapcsán megfogalmazott alperesi kiegészítések iránti kérelem a jelen jogvita elbírálása szempontjából közömbös egyrészt azért, mert e tervek a munkáltatói intézkedést követő időszakra vonatkoztak, másrészt azért, mert legfeljebb a tevékenység előkészítése, de nem folytatása volt megállapítható.

[35] Az alperes fellebbezésének az anyagi jogi felülbírálaton belüli szöveges indokolása értelmében a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálat keretében a másodfokú bíróságtól azt kérte, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságétól eltérő jogi következtetést vonjon le, és mondja ki, hogy a felperes mint vezető állású munkavállaló egyrészt megszegte bejelentési kötelezettségét, másrészt súlyos kötelezettségszegő magatartást tanúsított az Mt. 8. §-a szerinti gazdasági érdeket veszélyeztető magatartásával, azaz az azonnali hatályú felmondás 1. és 2. pontja megalapozott.

[36] Az 1. ponttal kapcsolatban a másodfokú bíróság visszautal arra, hogy e körben a tényállás megváltoztatásának, kiegészítésének nem volt helye. Ebből következően pedig

amennyiben az alperes és a cég neve⁴ nem folytatott azonos vagy hasonló tevékenységet, nem vonható le az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetés e felmondási ok megalapozottságára.

[37] A felmondás nem hivatkozott az Mt. 211. § (2) bekezdés c) pontjának a munkáltatóval rendszeres gazdasági kapcsolatban álló gazdasági társaságnál fennálló tagsági viszony bejelentését előíró fordulatára, így ezt az eljárás során nem lehetett vizsgálni.

[38] Az azonnali hatályú felmondás 2. pontjával kapcsolatban a másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az Mt. 8. § (1) bekezdése alapján a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt nem tanúsíthat olyan magatartást, amely a munkáltató jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

[39] Az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontja okán ebben a körben a feleket nyilatkozataik megtételére, valamint bizonyítékaik és bizonyítási indítványaik előterjesztésére nem hívta fel. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján elvégezve saját anyagi pervezetését, és felhívta a feleket bizonyítékaik, bizonyítási indítványaik előterjesztésére.

[40] A csatolt dokumentumok alapján megállapította, hogy a cég neve³ mint az alperes megrendelője 2014 évben megváltoztatta az addigi gyakorlatát, és az alperesre terhelte a cég neve²től a ventilátor beszerzését azzal az elvárással, hogy annak beszerelését követően a cég neve³ részére értékesítse a készterméket. A felperes fia éppen ebben az átállási időben alapította meg gazdasági társaságát, majd pedig a felperes mint ügyvezető közbenjárásával kapcsolódott be a beszerzési folyamatba olyan módon, hogy a felperes tájékoztatta a cég neve² értékesítési vezetőjét arról, hogy a cég neve⁴ részére kell a ventilátorokat értékesíteni. Fenntartotta a cég neve³ által az alperes számára biztosított kedvezményes beszerzési árat, a láncolatba pedig beiktatásra került a cég neve⁵ is, amely a cég neve⁴-től átvette és továbbította az alperes részére a ventilátorokat, majd ezt követően elvégezte a beszerelési munkát.

[41] A perben rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a folyamatban a felperes fia cégének beiktatása, az általa végzett tevékenység és annak ellenértéke, mindenképpen az alperes számára a korábbi gyakorlattól eltérő, hátrányosabb beszerzést eredményezett, hiszen az alperes a megváltozott gyakorlat ellenére is igénybe vehette volna a cég neve³ szállítási rendszerét. A felperes az eljárás során nem tudta racionális indokát adni annak, hogy az alperes gazdasági érdekét mennyiben szolgálta a cég neve⁴, valamint a cég neve⁵ beszerzés folyamatába történő beiktatása.

[42] A cég neve⁴ egyetlen tagja és annak ügyvezetője a felperes fia volt, valamint kimutathatóan a ventilátor beszerzési ára és az alperes részére a cég neve⁵ általi értékesítés ára között jelentős különbség állt fenn. Így megállapítható, hogy a felperes a közreműködésével kialakított beszerzési láncolattal az alperes gazdasági tevékenységét veszélyeztette. Ez a magatartás egy vezető állású munkavállaló vonatkozásában olyan lényeges kötelezettség jelentős mértékű megszegése, amely a jogviszony megszüntetés jogszerű indokául szolgált.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes felülvizsgálati ellenkérelme

[43] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Másodlagosan a jogerős

ítéletet megváltoztatva kérte az alperest a kereset szerint marasztalni. Mindkét esetben perköltség iránti igényt is előterjesztett.

[44] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen eljárásjogi szabálysértéseket panaszolt. Előjáróban az Alaptörvény XIV. cikkét hívta fel és a tisztességes eljáráshoz való jogra utalt. A Pp. 3. §-ának megsértését is állította.

[45] Álláspontja szerint jogsértő módon járt el a másodfokú bíróság, amikor az alapügyben hozott ítélettel szemben előterjesztett felperesi fellebbezés okán meghozott végzésében kizárólag az azonnali hatályú felmondást tartalmazó iratban megjelölt 1. számú felmondási okkal foglalkozott, e körben írt elő az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban feladatokat. Annak semmilyen eljárásjogi és anyagi jogi oka nem volt, hogy ekkor a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzésében az azonnali hatályú felmondást tartalmazó iratban megjelölt 2. számú felmondási okkal kapcsolatosan is utasítsa a bíróságot arra, hogy eltérő anyagi pervezetése okán milyen jellegű eljárási cselekmények lefolytatását követően kerül abba a helyzetben, hogy a 2. pontban megjelölt felmondási ok jogszerű alkalmazása körében állást tudjon foglalni.

[46] A felperes felülvizsgálati kérelmében lényeges eljárásjogi szabálysértésként tehát azt jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésében csak az azonnali hatályú felmondásban szereplő irat 1. pontjában megjelölt okkal kapcsolatban fogalmazta meg utasításait. Minden ténybeli adat rendelkezésre állt arra, hogy ugyanezen hatályon kívül helyező végzésében az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontjára figyelemmel a 2. pontban megjelölt okkal kapcsolatban is megfogalmazza elvárásait, amit majd a törvényszéknek vizsgálnia kell.

[47] A felperes a Pp. 381. §-ában foglaltak megsértését is állította. A megismételt eljárásban az alperesi fellebbezés okán a másodfokú bíróság lényeges eljárásjogi szabálysértést észlelt, mivel látta, hogy az azonnali hatályú felmondás 2. pontjában megjelölt okkal kapcsolatban az elsőfokú bíróság eltérő jogi álláspontot képviselt. E körben nem helyezte hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, hanem a megismételt eljárásban az eltérő jogi álláspontjára figyelemmel anyagi pervezetésében gyakorlatilag az elsőfokú bíróság feladatát átvéve bizonyításra hívta fel a feleket, lehetőséget adva a másik félnek arra, hogy erre reagálva nyilatkozzon.

[48] Ezen eljárási cselekmények következménye az a körülmény, hogy a felperes 2024. január 29-én kelt tárgyalási jegyzőkönyv tartalma szerint a tárgyaláson ismerte meg az alperes beadványát. A beadványra és annak mellékleteire néhány perces szünet után a felperes reagált, azonban a tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal közepén is jól látható, hogy az idő rövidsége okán objektíve nem volt abban a helyzetben, hogy az alperes által becsatolt iratok jellegével kapcsolatban konkrét nyilatkozatot tegyen.

[49] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság hatáskörét vonta magához a tényállás megállapítása, tényállás kiegészítése körében, majd ezt követően a kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság döntésétől eltérő másodfokú döntéssel felperes jogorvoslati lehetőségeit lekorlátozta, ugyanis a másodfokú eljárásban megállapított tényállás-kiegészítés ténszerűségét és okszerűségét a felperes a rendes perorvoslat keretein belül nem tudta vitatni.

[50] Felperes felülvizsgálati kérelme szerint sérült a Pp. 279. §-a is. A másodfokú bíróság minden logikai összefüggést nélkülözően helyezkedett arra az álláspontra, hogy a felperes fia cégének beiktatása, az általa végzett tevékenység és annak ellenértéke mindenképpen az alperes számára a korábbi gyakorlattól eltérő hátrányosabb beszerzést eredményezett, hiszen az alperes a megváltozott gyakorlat ellenére is igénybe vehette volna a cég neve3 szállítási rendszerét.

[51] Felperes álláspontja szerint nem az a kérdés, hogy ha az alperes a logisztikát saját maga intézi és szervezi, akkor olcsóbban jutott volna a ventilátorhoz, hanem az, hogy amilyen áron hozzájutott a ventilátorhoz, azt az árat az összeszerelés folyamata után a megrendelővel szemben tudta-e érvényesíteni. A peres eljárásban becsatolt, a perbeli időszak minden egyes évében kimutatható adózás előtti eredménynövekedés egyértelműen arra utal, hogy minden évben a ventilátor beszerzési ára alapul vétele mellett kialakított, a megrendelő által elfogadott értékesítési ár magában foglalta az adott mértékű beszerzési árat, illetőleg az alperes által az összeszerelés munkafolyamatára meghatározott szerelési díjat.

[52] Anyagi jogszabálysértésként a felperes az Mt. 8. §-ában foglaltakat jelölte meg. Érvelése szerint ezen paragrafus helyes értelmezése szerint a munkáltató jogos gazdasági érdekét képezi az, ami a munkáltató által folytatott jogszerű gazdasági tevékenységgel összefügg, amely a piaci üzleti környezetben való megjelenéshez kapcsolódik. A bírói gyakorlat szerint akkor jár el jogellenesen a munkavállaló, ha olyan vállalkozásba kezd, amely személyes közreműködése révén potenciális versenytársa lehet a munkáltatónak (Pécsi Ítélet tábla Mf.I.30.013/2021/9.).

[53] Felperes álláspontja szerint az alperes számára hátrányosabb beszerzési struktúrát megállapítani csak akkor lehetett volna, hogyha ezen megállapítást konkrét tények, számítások igazolják. E körben a gyártó gyártási árának az alperes részére történő értékesítési árral való összevetése nem alkalmas a hátrányos struktúra igazolására, mivel olyan egyéb tételeket nem vesz figyelembe ez az összehasonlítás, amelyek jelentősen kihatnak a két érték egymáshoz való viszonyának értékelésére. Felperes álláspontja szerint e körben a másodfokú bíróság a mérlegelése körébe vont adatok és tények értékelésének nyilvánvalóan helytelen következtetéseket vont le azokból. Az általa megállapított tényállás okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmaz.

[54] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltségben való marasztalásával.

[55] Alperes a Pp. 3. §-ával összefüggésben észrevételezte, hogy a felperes állításával ellentétben a megismételt elsőfokú eljárás során számos új körülmény, tény, illetve bizonyíték merült fel, amelyek a másodfokú bíróság számára csak az újabb fellebbezési eljárásban váltak ismertté, és amelyek alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás hibáit és hiányosságait felismerve döntött további bizonyítás lefolytatásáról.

[56] A Pp. 381. §-a a másodfokú bíróság mérlegelésére bízta annak megítélését, hogy az elsőfokú bíróságot utasítja-e új eljárásra és annak keretében a bizonyítás kiegészítésére, vagy pedig – a szükséges bizonyítás terjedelmére is figyelemmel – észszerűbbnek látja a bizonyítás másodfokú eljárásban való lefolytatását. A bíróság ezen döntése tehát nem jogszabálysértő, és összhangban van a felperes által hivatkozott perkoncentráció elvével is, mivel ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot második alkalommal is új eljárásra utasította volna, az a per elhúzódását eredményezhette volna.

[57] Az alperes a bizonyítékok téves mérlegelése körében arra hivatkozott, hogy a felperes a perben állította, de nem bizonyította, miszerint a ventilátorok kapcsán a cég neve⁴ vagy a cég neve⁵ bármilyen érdemi szolgáltatást végzett volna az alperesnek. Az pedig bizonyított tény, hogy a ventilátorok szállítása történhetett volna továbbra is a cég neve³ rendszerén keresztül, más cég bevonása a szállításba nem volt szükséges. Az állított logisztikai tevékenység, illetve annak költségének a bizonyítása a felperest terhelte, amelynek azonban nem tett eleget.

[58] A felperes tehát a felülvizsgálati kérelmében tévesen állítja, hogy az általa kialakított beszerzés hátrányos volta tekintetében nem állt adat a bíróság rendelkezésére.

[59] A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az Mt. 8. § (1) bekezdése egy veszélyeztetési tényállás, vagyis már a munkáltató jogos gazdasági érdekének a veszélyeztetésével megvalósul a munkavállalói kötelezettségszegés.

[60] Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az Mt. a vezető állású munkavállalóval szemben szigorúbb szabályokat érvényesít, mivel a többi munkavállalóhoz képest a munkáltató működésére, annak eredményességére jelentősebb befolyással van, így a munkáltatói jogos gazdasági érdek védelme tekintetében is fokozott a felelőssége.

[61] A felperes a perben bizonyítottan megszegte a munkáltatói jogos gazdasági érdek védelmét célzó szabályokat, úgymint az Mt. 211. § (2) bekezdés c) pont szerinti bejelentési kötelezettségét, és az ügyvezetői hatáskörével visszaélve saját hozzátartozója érdekét előnyben részesítve az alperes számára üzletileg rendkívül hátrányos helyzetet teremtett, ezzel jelentős kárt okozott. Nem kétséges, hogy mindezekkel a munkáltató jogos gazdasági érdeke veszélyeztetésének a tilalmát rögzítő Mt. 8. § (1) bekezdésével ellentétes magatartást tanúsított, és tévesen hivatkozik felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként az Mt. 8. § (1) bekezdésének a szűkítő értelmezésére.

A Kúria döntése és jogi indoka

[62] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[63] A Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati eljárás során a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok és azokra vetítetten előterjesztett érvelés tekintetében vizsgálhatta a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát, figyelemmel a Pp. 523. §-ban foglaltakra is.

[64] A felperes felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény XXIV. cikkét hívta fel, amely szerint „mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék el”.

[65] A tisztességes eljárással foglalkozva az Alkotmánybíróság 3025/2016. (II. 23.) AB határozatában kifejtette, hogy „egy eljárás tisztességét mindig esetről-esetre lehet csak megítélni a konkrét ügy körülményeinek figyelembevételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni is lehet számos olyan körülményt, amelynek az eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön” (indokolás [19] pont). A polgári peres eljárásban ilyen követelmény – a hivatkozott AB határozat szerint – a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságosságának biztosítása, a tárgyalás nyilvánossága, a bírói döntés nyilvános kihirdetése, a törvény által létrehozott bíróság független és pártatlan eljárása, valamint a perek észszerű időn belül való befejezése (indokolás [19] pont). A másodfokú bíróság részéről ezzel összefüggésben jogszabálysértés megállapítására nem kerülhetett sor, az eljárást szabályosan folytatta le, ítéletében részletesen ismertette a felperes eljárásjogi kifogásainak megalapozatlanságára vonatkozó álláspontját, amely megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A felperes állította, hogy az alperes lényeges beadványát a másodfokú tárgyaláson ismerte meg, és csak nagyon rövid idő állt rendelkezésére ezzel összefüggő észrevételeinek megtételére. Ezt azonban a tárgyaláson, illetve a másodfokú eljárásban nem kifogásolta, a beadványra érdemben nyilatkozott, így a felülvizsgálati eljárásban arra már nem hivatkozhat. Mindezekre figyelemmel tehát a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését alaptalanul állította a felperes.

[66] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 3. §-ban szabályozott perkoncepció elvének megsértését is alaptalanul panaszolta arra hivatkozva, hogy a megismételt eljárásnak már nem lehetett tárgya az azonnali hatályú felmondás második pontja.

[67] Az egész eljárás során az azonnali hatályú felmondás jogellenességét kellett vizsgálni. A másodfokú bíróság (első körben) az elsőfokú bíróság ítéletét teljes egészében hatályon kívül helyezte, így az eljárás megismétlése vált szükségessé. Önmagában abból, hogy a másodfokú bíróság a további bizonyítási eljárást és a tényállás kiegészítését az első pont körében találta szükségesnek megismételt eljárás keretében, nem jelenti azt, hogy utóbbi eljárása és döntésének meghozatala során nem értékelhette valamennyi rendelkezésre álló adatot. Nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a megelőző eljárásban a másodfokú bíróság a felperes fellebbezése, utóbb az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése keretei között járhatott el, vizsgálva az azokban foglaltakat az azonnali hatályú felmondás támadott pontjait illetően.

[68] A felperes eljárásjogi szabálysértésként megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 381. §-ban foglaltak megsértésére is. Ezen jogszabályhely szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű.

[69] Ebből következően a másodfokú bíróság nem volt elzárva attól, hogy – hatályon kívül helyezés helyett – a tényállást az általa helyesen hivatkozott Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont alapján a fellebbezési eljárásban kiegészítse az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi álláspontja folytán, és ennek tükrében hozza meg jogerős döntését. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében e körben helyesen utalt arra, hogy ez áll összhangban a felperes által hivatkozott perkoncepció elvével is (Pp. 3. §), hiszen a per további elhúzódását eredményezte volna, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságot – egyébként szükségtelenül – újra az eljárás megismétlésére utasította volna.

[70] Az anyagi jogi jogszabálysértés körében a felperes ugyancsak tévesen állította az Mt. 8. §-ban foglaltak megsértését.

[71] Ezen jogszabályhely szerint a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt – kivéve, ha jogszabály feljogosítja – nem tanúsíthat olyan magatartást, amely a munkáltató jogos gazdasági érdekét veszélyeztetné.

[72] A másodfokú bíróság e körben helyesen mutatott rá arra, miszerint a munkavállaló ezen kötelezettségzegésének megállapításához nem szükséges, hogy a munkáltató jogos gazdasági érdekei tényleges, konkrét sérelmet szenvedjenek, vagyis e körben kár bekövetkezésének igazolására sincs szükség. Jelen pernek sem ez volt a tárgya.

[73] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen rögzítette, hogy a perben feltárt értékesítési folyamatban a felperes fia cégének beiktatása, az általa végzett tevékenység, illetve annak ellenértéke az alperes számára hátrányos beszerzést eredményezett, mivel változatlanul igénybe vehette volna a cég neve³ szállítási rendszerét. Hangsúlyozandó, hogy az eljárás során semmilyen bizonyítékot nem szolgáltatott a felperes arra nézve, hogy az alperes gazdasági érdekét mennyiben szolgálta a cég neve⁴, valamint a cég neve⁵ beszerzési folyamatba iktatása.

[74] Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a cég neve⁴ egyetlen tagja és annak ügyvezetője a felperes fia volt, és a bizonyítási eljárás során az is kétséget kizáróan megállapításra került, hogy a ventilátor beszerzési ára és az alperes részére a cég neve⁵ általi értékesítés ára között jelentős különbség állt fenn. Az eljárás során arra sem merült fel adat, hogy az alperes a

felperes ügyvezetése alatt a ventilátorok magas árának legalább a különbözetét a cég neve3-vel szemben érvényesítette volna. Ítéleti bizonyossággal nem állapítható meg, hogy az alperes adózás előtti eredménye alátámasztaná a felperes e körben tett védekezését.

[75] Helyesen utalt arra a másodfokú bíróság, hogy a felperes vezető állású munkavállaló volt, akivel szemben fokozott elvárások érvényesülnek a munkaköri kötelezettségek és az általános magatartási követelmények teljesítése, így az Mt. 8. § (1) bekezdés szerinti munkáltató jogos gazdasági érdekeinek védelme során.

[76] A felperes felülvizsgálati kérelmében jelen ügyre is alkalmazhatónak találta az IH202262. számú jogesetet, amely a Pécsi Ítéltábla Mf.I.30.013/2021/9. számú döntését tartalmazza. Hangsúlyozni kell, hogy ez a döntés nem a Kúria precedensképes határozata. Ugyanakkor a határozatban foglaltak alapján elfogadható azon felperesi hivatkozás, hogy az Mt. 8. § (1) bekezdésének helyes értelmezése szerint a munkáltató jogos gazdasági érdekét képezi az, ami a munkáltató által folytatott jogszerű gazdasági tevékenységgel összefügg. Munkáltatói gazdasági érdek minden olyan munkáltatói jogos érdek, amely a piaci üzleti környezetben megjelenéshez kapcsolódik. Az idézett jogeset további része arra vonatkozik, hogy a munkavállaló akkor jár el jogellenesen, ha olyan vállalkozásba kezd, amely személyes közreműködése révén potenciálisan versenytársa lehet a munkáltatónak. Jelen esetben mindez nem volt alkalmazható, adott tényállás szerint ugyanis a felperes nem alapított ugyan céget, de nem jelezte a fia vállalkozásának megjelenését abban a gazdasági láncolatban, amelyben vezető állású munkavállalóként maga járt el. Alperes ezt róta fel felperesnek jogos gazdasági érdeke veszélyeztetése okán.

[77] A felperes felülvizsgálati kérelmében a bizonyítékok téves értékelését, a Pp. 279. §-ának megsértését is panaszolta.

[78] A mérlegelési szabadság a felülvizsgálati eljárásban korlátozott. A Kúria a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megváltoztatására kivételesen abban az esetben jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz. Önmagában tehát a bizonyítékok mérlegelésének a kérelmezőre sérelmes eredménye nem lehet a felülvizsgálati kérelem alapja. Akkor sincs lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Kizárólag az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011., megjelent: BH2013.119II.; Mfv.VIII.10.020/2023/4.). Jelen esetben azonban a bizonyítékok téves értékelésére nem lehetett következtetni.

[79] A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül értékelve a bizonyítási eljárás adatait, helyesen állapította meg a tényállást. Megalapozottan következtetett arra is, hogy a felperes munkaviszony megszüntetése jogszerű volt. Ez a jogkövetkeztetés azonban nem tényállási kérdés, hanem az irányadónak tekintett tényállás anyagi jogi jogszabályra (jelen esetben Mt. 8 § (1) bekezdésre) alkalmazása, így nem az Pp. 279. § (1) bekezdés körében értékelendő.

[80] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[81] A pervesztes felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amelynek összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján lett meghatározva.

[82] A felperes illetékfizetési kötelezettsége a Pp. 102. § (1) bekezdésén alapul, melynek mértékét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

[83] A Kúria tájékoztatja a feleket az Itv. 2023. január 1-től hatályos 78. § (4) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés ae) pontja alapján, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételi számlájára kell megfizetni. Az illeték megfizetése a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, a kúriai ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[84] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[85] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2024. szeptember 3.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó
bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, Dr.
Osztovits András s.k. bíró